

Oktatási-nevelési követelményrendszerünk

1. A követelményrendszer alapelvei

- Tantárgyi követelmények - ezt a NAT és a Kerettanterv alapján a helyi tanterv határozza meg. A tantárgyi megmértetésnek fontos részét képezik a tantárgyi versenyek, pályázatok.
- Magatartási követelmények - ez az alapvető keresztény értékekre, erkölcsre épül, és konkrétan az iskola nevelési programja, házirendje tartalmazza.
- Szorgalmi követelmények - ez a diákok tanulásához, munkájához való viszonyát tükrözi. Konkrétan az iskola nevelési programja, házirendje tartalmazza.

A követelményrendszer betartása, betartatása szempontjából alapvetően fontos a fegyelem és a fegyelmezés, a jutalmazás és a büntetés kérdése, ezek alapelveinek kidolgozása, amely során az alábbi alapelveket kell figyelembe venni:

- Csak az iskola pedagógiai programjában elfogadott tananyagot lehet megkövetelni.
- A követelmények megállapításánál figyelembe kell venni az életkori sajátosságokat.
- Figyelembe kell venni a tanuló képességeit és a tanuláshoz való hozzáállását, azt a családi háttérrel, ahonnan érkezett, ehhez jól kell ismerni a tanulót.
- Összhangot kell teremteni az egyes tantárgyak között, ne legyen egyik sem túlhangsúlyozva vagy elhanyagolva a másik tantárgy rovására.
- A követelmény célja nem az elriasztás, hanem az igényesség igényének kialakítása.
- Csak az önmagával szemben is igényes tanár tud igényességre nevelni.
- A tantárgyi és tanórai követelmények legyenek világosak, egyértelműek és teljesíthetők. A tanév elején közölt elvárások ne változzanak a tanév során, a tanuló érezze a következetességet, és a kiszámíthatóságot.
- A követelmény mögött érződjön a tanítvány egyéniségének és Isten általi teremtettségének tisztelete, hassa át a tanárt az emelés, a felemelés szándéka.

2. A jutalmazás és büntetés

A jutalmazás célja minden esetben a helyes magatartás, kiemelkedő teljesítmény megerősítése, honorálása. A jutalmazás akkor hatékony, ha közvetlenül a kívánatos viselkedés után alkalmazzák. A jutalmazás akkor működik, ha a diák erősen vágyik a jutalomra, és megtiszteltetés számára. A jutalmazás rendkívül nagy motiváló erő főleg kisgyermekkorban, de később sem lebecsülendő a szerepe. Éppen ezért helyes mértékkel és jó időben kell alkalmazni.

A jutalmazás nem motivál:

- ha a jutalom értékét veszti
- ha a jutalom időben túl távoli
- ha el nem fogadható viselkedéssel is megszerezhető
- ha a jutalom elérése túl nehéz.

A jutalom, elismerés és biztatás: „édestesvérek”, közös célt érnek el, amikor a gyermeket ezekkel illetjük. Mindenki vágyik az elismerő szóra, diákjaink lelkületében különösen él ez a vágy. A gondoskodó keresztényi szeretet jegyében gyakoroljuk mi ezt boldogan nap nap után, amikor, s akinél ez lehetséges.

Jutalmazás

Az iskola közösségi életében, hitéletében, sportéletében szorgalmasan résztvevő, iskolájukért

dolgozó diákok számunkra igen fontosak! Jó példák a megtorpanók, elbizonytalanodók, helyüket keresők számára. Az iskola a kiemelkedő tanulmányi munkát szaktárgyi illetve tantestületi dicsérettel jutalmazza. Ezek az osztálynaplóba, bizonyítványba és anyakönyvbe is bevezetésre kerülnek.

A diákok plusz feladataik sikeres teljesítéséért szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói, vagy tantestületi dicséretben részesíthetők. Ez az ellenőrzőbe és az osztálynaplóba kerül bejegyzésre, és a havi illetve év végi magatartás vagy szorgalomjegyben is éreztetik hatásukat.

Kiemelkedő, tanórán felüli tanulmányi vagy más jellegű, az iskola hírét öregbítő teljesítményért, versenyen elért eredményért a tanulók könyv-, vagy más tárgyjutalomban részesülhetnek, amelyet ünnepélyes körülmények között az igazgatótól, osztályfőnöktől, lelkiatyától vehetnek át.

Büntetés

Az alapvető viselkedési szabályok vagy a házirend ellen vétő diákok a vétek súlyának és a kihágások gyakoriságának figyelembevételével az alábbi módon büntethetők:

- Szóban: szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói elbeszélgetés, figyelmeztetés, elbeszélgetés a szülőkkel
- Írásban: szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói, tantestületi figyelmeztetés

Ezek a súlyoknak megfelelően a havi és az év végi magatartás illetve szorgalom jegyben is tükröződnek. Minden esetben az osztálynaplóba és az ellenőrzőbe bejegyzésre kerülnek. Az osztályfőnöki és igazgatói figyelmeztetéseket levélben a szülőknek is megküldjük.

Különösen minősített esetben a tantestület fegyelmi eljárást tart az ügy kivizsgálására. Határozatai között szerepelhet az okozott kár megtérítése, a diák áttétele másik osztályba, eltanácsolása az iskolából, vagy átirányítása másik iskolába. A fegyelmi eljárás megkezdéséről és döntéséről kiskorú tanuló esetén a szülőket időben értesíteni kell, aki kívánsága szerint részt vehet a fegyelmi tárgyaláson.

A szerető szigort is gyakoroljuk. A büntetés akkor működik, ha szakszerű, ha célja a nem kívánt viselkedés elfogadottá, belsővé válásának megakadályozása, és a diák magatartásának helyes irányba terelése.

A büntetés szabályai:

- Csak a bűnt büntetem, nem a bűnöst
- Mindig ott álljon a büntetés mögött a megbocsátás, a kiengesztelődés lehetősége.
- A kimondott büntetési szabályok be nem tartása következtelenség.
- Az egyszer már büntetett viselkedést a továbbiakban mindig büntetni kell.
- Büntetni közvetlenül a helytelenített viselkedés után kell.
- Büntetni csak kivételesen súlyos esetben szabad más gyerekek jelenlétében, mert ez megszégyenítés.
- Ügyelni kell arra, hogy az egyszer büntetett viselkedés soha ne jutalmazódjék.
- Nem szabad túl súlyosan vagy túl gyakran büntetni, mert a gyerek feladja jóra törekvő próbálkozásait.

Az enyhe büntetés nem hatékony, a túl súlyos viszont agresszivitást, erőszakot szülhet, károsíthatja a gyermek testi, lelki egészségét.

A büntetésnek számos negatív hatása is lehet a gyermek fejlődésében, mégis a kisebbik rossz választásának elve alapján számos helyzetben élni kell vele. Egyes helyzetek nem

oldhatók meg e nélkül. Nincs idő kivárni, amíg a helyes magatartást megérti, és az belsővé válik. Másrészt csak ezzel tudom felállítani a végső viselkedési korlátokat, illetve a felállított korlátokat betartani.

A kizárólag jutalmazásra és büntetésre épülő fegyelmezés egyoldalúvá és személytelenné válhat. Elhidegülhet a kapcsolat a tanár és diákok között, hiszen nem lehet szeretetteljes kapcsolatot kialakítani azzal, akitől félnek. Egy ilyen asszimetrikus viszonylatrendszerben szükségszerűen megjelenik a rivalizálás, törleszkedés, hízélgés, illetve védekező mechanizmusokat alakítanak ki a diákok. Megjelenik az ellenállás, hazudozás, képmutatás, dac, düh, árulkodás, talpnyalás, behódolás, stréberség, versengés, fantáziálás, félénkség, gyávaság, menekülés, depresszió, stb.

Az interperszonális kapcsolatrendszerek csak egymás elfogadásával fejlődhetnek, épp ezért a gyerekekkel úgy kell bánni, mint akinek joga van részt venni a saját élete alakításában. Azt kell elérni, hogy az általunk értéknek tartott mintákat ő is értékesnek, beépítésre érdemesnek tartsa, hogy ne mi fegyelmezzük kívülről, hanem ő igényelje a belső fegyelmezettséget.

Ahhoz, hogy a diák fegyelmezett személlyé váljon, azonosulnia kell azzal a gondolattal, hogy számára fontos a fegyelmezetté válás. Ezt akkor tudja megtenni, ha megpróbál utánozni valakit, aki fegyelmezett, önfegyelmében hiteles, tekintélye tudásából, bölcsességéből származik. Az önfegyelem mintája épül be a diákba, és ennek elősegítése, kivárása rendkívül nagy türelmet és szeretet igényel a nevelőtől.

Az önfegyelem

Az önfegyelem stabil belső értékrend. Az önfegyellemmel rendelkező ember:

- tudja saját értékeit, ezért vigyáz magára
- értékesnek tartja idejét, ezért jól akarja kihasználni
- ismeri saját korlátait, ezért nem vállal többet, mint amire képes
- tudja, hogy a problémák nem múlnak el maguktól, csak ha megoldja őket
- nem halogatja a megoldást
- el tudja dönteni, miért tartozik felelősséggel és miért nem
- nem adja át a döntést saját sorsa felől másnak
- ragaszkodik az igazsághoz
- nyitott, ezért fejlődőképes
- tudja, hogy a fejlődés a túlhaladott dolgok (gondolkodás) feladásával jár
- vállalja a változás, az ösztönös kockázatát.

Az önfegyelem mintája csak szeretettel adható át. A szeretet nemcsak érzelem, hanem tett, akaratlagos cselekvés, döntés. Aki szeret, azért is teszi, mert így döntött. A szeretet nem vágyakozás a szeretet érzése után, hanem elköteleződés. A szeretet fegyelmezett és célja a másik kiteljesedése. A szeretet attól növekszik, ha mások fejlődését segíti. A szeretet önmagunk vállalásával kezdődik, hisz csak az tud szeretni, aki önmagát elfogadja: "szeresd felebarátodat, mint önmagadat" (Mt 19,19). Önmagunk vállalása eleve kizárja a színészkedést, szerepjátszást. A tudatosan vállalt emberség pedig a másik tiszteletével kezdődik: "aki első akar lenni, legyen mindenkinek a szolgája". (Mk 9,35) Aki diákjaiban az embert, a teremtményt tiszteli, az hasonló tiszteletre számíthat.

Ha az a célunk, hogy diákjaink fegyelmezettek legyenek, akkor úgy kell őket szeretnünk, hogy szabadnak érezzék magukat s érezzék a segítő gondoskodást arra, hogy a saját útját megtalálja.

3. Ellenőrzés, értékelés, osztályozás szempontjai

- Az ellenőrzés - értékelés - osztályozás a pedagógiai tevékenység szerves része, melynek jelentős szerepe van a személyiség fejlesztésében: ösztönzést ad, fejleszti a felelősségérzetet és önértékelő képességet, önnevelésre készítet.

- Az objektív, igazságos értékelés - osztályozás előfeltétele a világosan megfogalmazott és következetesen érvényesített követelményrendszer. Ugyanakkor a tanulót önmaga teljesítményéhez, egyéni képességeihez is viszonyítani kell. Az értékelés, osztályozás a tanulókat egyénenként is segítik abban, hogy a tőlük elvárható maximumot nyújtsák. Akár elismerő az értékelés, akár bíráló, legyen az bizalomra építő.
- Az ellenőrzésnek ki kell terjednie az írásbeli házi feladatra, füzetvezetésre is.
- Bármely tantárgy ellenőrzési - értékelési rendszerében a folyamatosság elengedhetetlen követelmény. Az ellenőrzés formái tantárgytól, tananyagtól, az oktatási céltól, a tanulók egyéniségétől és számos más tényezőtől függően rendkívül változatosak lehetnek.
Az egyes tantárgyak helyi tantervében évfolyamonként célszerű meghatározni a tanév során írandó (nagy - vagy témazáró) dolgozatok számát.
- A félévi és év végi minősítés - osztályozás ne legyen mechanikus művelet. A záró osztályzat tükrözze a tanuló évközi szerepléseit. Értékelje az igyekezetét, a teljesítmény változásának irányát.
- A tanuló tantárgyi teljesítményét a tárgyat tanító pedagógus ellenőrzi, értékeli, osztályozza - teljes jogkörrel és felelősséggel.
Sajátos nevelési igényű tanulóink év végén gyógypedagógus előtt az elméleti tantárgyakból vizsgát tesznek.
- Az értékelés - osztályozás a hagyományos ötös fokozatú rendszerben történik: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1). A félév és a tanév végén az egyes tantárgyakban elért kiemelkedő teljesítményért a tanuló dicséretet kaphat.
Ha a tanulónak a "jeles" osztályzatai mellett legfeljebb 3 "jó" osztályzata van (és ennél rosszabb osztályzat nincs), a tantestület általános dicséretét érdemli ki. A dicséreteket az elektronikus naplóban és a bizonyítványban is dokumentálni kell.
- A magatartás és szorgalom minősítésére félévkor és a tanév végén az osztályfőnök tesz javaslatot az osztályban tanító pedagógusok közösségének. Előzetesen megismeri az osztály diákönkormányzatának véleményét az egyes tanulókról. Az osztályfőnök javaslatát az osztályfőnök többségi döntéssel véglegesíti. Az adott osztályban több tantárgyat tanító pedagógus véleménye többszörösen számítandó. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök véleménye a mérvadó.
- Minden évfolyamon havonta legalább 1 érdemjegynek kell lenni. Értékelő tájékoztatást kell adni nagyobb időegység lezárásakor (félév). Rossz teljesítmény, egy-egy eredménytelen érdemjegy nem minősítheti hosszú távon a tanulót. Az érdemjegy javítására vonatkozó lehetőségről minden tanulót tájékoztatni kell.

Magatartás értékelése

A példás (5) magatartású:

- tanuló iskolai és iskolán kívüli viselkedése példamutató
- az iskolai házirendet megtartja és másokkal is megtartatja,
- iskolai követelményeket tudatosan vállalja kezdeményező, törekszik az önnevelésre
- önként vállal munkát az osztály és iskola közösségért, és azt megbízhatóan teljesíti
- nincs fegyelmi büntetése.

A jó (4):

- magatartású tanuló az iskolai rendszabályokat következetesen betartja
- a közösség munkájában részt vesz, de nem kezdeményez.
- a körülötte történő rendbontó viselkedések ellen nem mindig lép fel.
- tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben őszinte, tisztelettudó.

- magatartáskultúrája esetenként kifogásolható, de fegyelmi büntetése és igazolatlan hiányzása nincs
- vigyáz iskolája, közössége vagyónára és jó hírnevére.

A változó (3):

- magatartású tanuló viselkedésével szemben kifogások merülnek fel
- igyekezete ellenére megismétlődnek kifogásolható cselekedetei.
- a közösség támasztotta követelményeket ingadozva követi, a közösségi munkából csak irányítással és nem szívesen vállal részt.
- felelősségtudata, szimpátiája a jó és rossz között ingadozó. A közös programokról gyakran igazolatlanul távol marad. Tanáraival, társaival szembeni magatartása nem mindig udvarias.
- indulatait nem mindig képes fékezni. Hangneme kifogásolható.
- a fegyelmező intézkedések súlyosabb fokozatai valamelyikében részesült.

A rossz (2):

- magatartású tanuló a házirend szabályait nagyon hiányosan tartja be
- kivonja magát a közösségi feladatokból, rossz hatással van a közösségre, munkájuk eredményességét is gátolja, rossz példát mutat, bomlasztja a közösséget.
- tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben nem őszinte, durva, tiszteletlen.
- iskolán kívüli magatartása erősen kifogásolható, esetleg törvénybe ütköző.
- iskolai vagy iskolán kívüli viselkedéséért fegyelmi büntetések valamelyik fokozatában részesült.

Szorgalom értékelése

Példás (5):

- a tanuló szorgalma, ha munkáját rend, fegyelem, pontosság jellemzi.
- A tanítási órákra képességeihez, körülményeihez mértén megfelelően és rendszeresen felkészül, az órákon aktívan bekapcsolódik az osztály munkájába.
- Az iskolai tanulmányi munkán kívül részt vesz pályázatokon, versenyeken.
- képességeinek hiányosságait szorgalmával sikeresen tudja ellensúlyozni.

Jó (4):

- a tanuló szorgalma, ha az elért átlageredménye képességeinek megfelelő, és általában szorgalmas munkájának köszönhető, de akaratának különleges megfeszítésére nincsen szükség

Változó (3):

- a tanuló szorgalma, ha iskolai és otthoni munkájában csak időnként igyekszik.
- Kötelességét ismételt figyelmeztetés után teljesíti.
- Időnként nem ír házi feladatot, hiányos felszereléssel jön iskolába.

Hanyag (2):

- a tanuló szorgalma, ha képességeihez és körülményeihez mértén keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében,
- kötelességét gyakran elmulasztja,
- munkájában megbízhatatlan.

A magatartás és szorgalom minősítésére félévkor és a tanév végén az osztályfőnök tesz javaslatot az osztályban tanító pedagógusok közösségének. Előzetesen megismeri

az osztály diákönkormányzatának véleményét az egyes tanulókról. Az osztályfőnök javaslatát a testület értekezleten ill. team gyűléseken többségi döntéssel véglegesíti. Az adott osztályban több tantárgyat tanító pedagógus véleménye többszörösen számítandó. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök véleménye a mérvadó. A magatartás minősítése: példás /5/, jó /4/, változó /3/, rossz/2/. Szorgalom: példás /5/, jó /4/, változó /3/, hanyag /2/.

Tantárgyi értékelés:

A szaktanárok minden tanév első óráján a tantárgy követelményrendszer emellett ismertetik saját értékelési rendszerüket, a hiányzások és mulasztások következményeit a pótlási javítási lehetőségeket. A tanulók tantárgyi teljesítményét a tárgyat tanító pedagógus ellenőrzi, értékeli, osztályozza teljes jogkörrel és felelősséggel.(írásban és szóban) Az értékelés osztályozás a hagyományos ötös fokozatú rendszerben történik: jeles /5/, jó /4/, közepes /3/, elégséges /2/, elégtelen /1/. Az egyes fokozatok tartalmát a helyi tantervek követelményei alapján szaktanáraink határozzák meg. Az értékelési alapszabályok szerint

- A tantárgyi osztályozás általános szempontjai:
- Az osztályzat korrekt és tárgyilagos legyen, az egyenlő bánásmód elvére épüljön.
- Az osztályzat tükrözze a tanuló tényleges tudását.
- A tantárgyi osztályzat nem büntetőeszköz, a magatartás érdemjegybe tartozó hibákért (órai fegyelmezetlenség, beszélgetés, stb.) nem lehet tantárgyi érdemjegyet adni, az értékelést nem befolyásolhatja.
- Az igazságtalannak érzett vagy nem megfelelően indokolt érdemjegy esetén a tanuló (az udvariassági szabályok megtartása mellett) a szaktanárhoz, az osztályfőnökhöz, az iskolai diákönkormányzathoz és az iskola igazgatójához fordulhat orvoslatért.
- Egy félévben egy-egy tanulónak minimum annyi osztályzatána kell lennie, amennyi az adott tárgy heti óraszám + 1.
- Az év végi érdemjegy meghatározásakor az egész éves munkát kell figyelembe venni.
- A tantárgyi versenyekre való felkészülést, illetve az ott elért eredményeket tantárgyi osztályzattal is lehet minősíteni, ez a tanuló tanévi teljesítményébe beszámítható.

A fentiekben tárgyalt értékelési szempontokon túl a szakmai gyakorlati oktatásra speciális ellenőrzési és értékelési módszerek is vonatkoznak:

- A szakmai gyakorlaton a tanulók munkájának értékelési alapja az általuk készített munkadarab minősége, az elkészítési idő meghatározásával számított teljesítménye.
- Összetett munkafeladat készítése esetén részfeladatok is kitűzhetők, ezek önállóan értékelhetők. Ez azonban nem helyettesítheti a kész munkadarab egészének értékelését, osztályozását.
- A gyakorlati munka 11 tananyagrészt végén is osztályozható, sőt egy-egy témakör minden csoportja ill. annak minden darabja is önállóan értékelhető, osztályozható.
- Kész munkadarabot mindig értékelni kell, hiszen ez komplexen tartalmazza a tanuló szakmai elméleti tudását, gyakorlati tevékenységét, tapasztalatát.
- Nagyon fontos a szakoktató szóbeli magyarázattal történő értékelése, rámutatva a hiányosságokra, problémákra, de kiemelve a jó, dicséretre méltó teljesítményt.
- Az osztályzattal kiegészített értékelésnek ki kell térnie a szakmai elméletben tanultakra, annak önállóan történő alkalmazására az adott munkafeladat készítésekor.
- Ha egy munkadarabból a tanuló többet készít, akkor az értékelésben a minőség mellett a teljesítménynek is meg kell jelennie. Az első – bemutatás alapján készített –

munkadarabnál még nem, de a továbbiaknál egyre rövidebb elkészítési idő határozható meg.

- Az előre meghatározott elkészítési idő alapján a tanulók teljesítménye %-ában mérhető, és így két osztályzattal értékelhető egy munkadarab: egy a munka minőségére, egy a teljesítményére.
- A javíthatatlan hiba miatti selejt munkadarabra a tanuló csak elégtelen osztályzatot kaphat. Elégséges szinthez 50%-os teljesítmény szükséges. A 100 vagy annál magasabb %-os teljesítmény két osztályzattal is értékelhető akkor, ha a munkadarabok minősége kifogástalan.

Értékelési alapnormák:

Jeles (5) érdemjegyet kap a tanuló, ha:

- a vele szemben támasztott szakmai, tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz,
- tudását önállóan, segítség nélkül tudja írásban vagy szóban előadni,
- ismereteit különböző feladatok során hibátlanul tudja alkalmazni,
- összefüggéseket jó érzékkel felismer,
- gyakorlati feladatait precíz minőségben, az előírt elkészítési időn belül oldja meg.

Jó (4) érdemjegyet kap a tanuló, ha:

- a vele szemben támasztott szakmai, tantervi követelményeknek megbízhatóan eleget tesz,
- tudását némi segítséggel tudja írásban vagy szóban előadni,
- ismereteit különböző feladatok során jelentéktelen hibával tudja alkalmazni,
- összefüggéseket felismer,
- gyakorlati feladatait elfogadható minőségben, az előírt elkészítési időn belül elkészíti.
-

Közepes (3) érdemjegyet kap a tanuló, ha:

- a vele szemben támasztott szakmai, tantervi követelményeknek pontatlanul eleget tesz,
- tudását önállóan csak többszöri segítséggel tudja írásban vagy szóban előadni,
- ismereteit különböző feladatok során néhány hibával tudja alkalmazni,
- összefüggéseket rávezetéssel felismer,
- gyakorlati feladatait javítható minőségben, az előírt elkészítési időn belül vagy az elkészítési időt túllépve oldja meg.

Elégséges (2) érdemjegyet kap a tanuló, ha:

- a vele szemben támasztott szakmai, tantervi követelményeknek jelentős hiányossággal tesz eleget,
- tudását csak folyamatos segítséggel tudja írásban vagy szóban előadni,
- ismereteit különböző feladatok során csak súlyos hibákkal tudja alkalmazni,
- összefüggéseket önállóan nem ismer fel,
- gyakorlati feladatait javítható (de nem selejt) minőségben, az elkészítési időt túllépve oldja meg.

Elégtelen (1) érdemjegyet kap a tanuló, ha:

- a vele szemben támasztott szakmai, tantervi követelményeknek nem tesz eleget,
- tudását pedagógusi segítséggel sem tudja írásban vagy szóban előadni,
- ismereteit különböző feladatok során nem tudja alkalmazni,
- összefüggéseket segítséggel sem ismer fel,

- gyakorlati feladatait javíthatatlan (selejt) minőségben készíti el, vagy az elkészítési időt jelentős mértékben túllépi.

4. Iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje

Célja

- a tanulók rendszeres tanulásra, készülésre, gyakorlásra szoktatása
- tudásuk lemérése
- problémamegoldó-, helyesírási-, fogalmazási készségeik fejlesztése

Formái, rendje

- *Írásbeli felelet (röpdolgozat):* az előző, vagy néhányval korábban tartott tanítási óra tananyagának írásbeli számonkérése néhány lényegre törő kérdés formájában. Ez egy szóbeli felelettel egyenértékű.
- *Témazáró dolgozat:* egy-egy nagyobb témakör, fejezet összefoglalása, lezárása után, általában egész órán írott dolgozat. Az erre adott érdemjegy (piros jegy) súlyozottabban számít a félévi és év végi osztályzat megállapításánál.
- *Fogalmazás:* leginkább magyar nyelv és irodalom tantárgynál jellemző, egész órán írják és témazáró dolgozattal egyenértékű az értékelése.

Korlátai

- *a tanulók részéről:*
 - a tanuló hiányzása a témazáró dolgozatnál, mivel ezután már nehezen pótolható be a dolgozat
 - a tanuló huzamosabb hiányzása esetén nem lesz se szóbeli, se írásbeli érdemjegye, félévkor, év végén nehezen vagy egyáltalán nem lesz osztályozható
 - gyenge a tanulók olvasási-, szövegértési-, fogalmazási és helyesírási készsége
- *az iskola részéről*
 - az írásbeli felelet sohasem szolgálhat fegyelmezési eszközzel, kizárólag a tanulók tudásának mérésére!
 - írásbeli feleletnél nem adhatunk túl sokkal korábban (4-5 óra) vett tananyagból kérdéseket!
 - az írásbeli felelet ne vegyen el túl sok időt a tanítási órából! Kb. 10 perc elég legyen a megválaszolásra!
 - témazáró dolgozatnál, fogalmazásnál a kérdések, feladatok mennyisége annyi legyen, amennyi egy tanítási órán megválaszolható, megoldható.
 - gyakorlati feladatoknál (matematika, fizika) törekedni kell a fokozatosságra, az egyszerűbbtől haladjunk a nehezebb felé!

A tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

- Az írásbeli számonkérés mellett szorgalmazzuk a rövid szóban történő feleltetést is, ahol segítünk a gyerekeknek, hogy kifejtse gondolatait egy-egy témából, fejlesztve ezzel szókincsét, kifejezőkészségét.
- Törekednünk kell arra, hogy a csoportmunkát is értékeljük, mert ennek osztályközösség-formáló ereje is nagy, s a jobb tanulók erősíthetik gyengébb társakat egy-egy csoportban.
- Rendszeres tanulásra, készülésre, gyakorlásra készítjük őket, mivel írásbeli felelet bármelyik órán lehetséges.
- Meghatározzák a félévi és év végi osztályzatot.
- A tanulók lemérhetik saját tudásukat a kijavított dolgozat pontszámai és a kapott

érdemjegyek alapján. Fény derül a kérdések helyes megválaszolása, a kijavítás révén a hiányosságaikra.

- Meghatározza számukra az elérendő célt, a tantárgyak követelményszintjét, mely a továbbhaladáshoz szükséges.
- Emberi és keresztényi elvárás, hogy a pedagógus segítse a diákot feleletében, s kezdje onnan, legyen arra is kíváncsi, amit tud és amire képes a gyermek, ezzel segítheti a kudarcot szenvedettet is sikerélményhez.
- Csak annyit követeljen, amennyit az óráján lead. Ismerve a reábízottakat lassabb haladás szükséges, elengedhetetlen az ismétlés, a korábban elhangzottakra történő visszautalás az óra menetében
- Törekedjen a frontális munka helyett a csoportmunkát előnybe részesíteni, tanóráját szemléletessé tenni pld. korabeli újságok, könyvek, kiadványok, tévé, videó, kivetítő, szerepjáték alkalmazásával.

5. Otthoni felkészülés lehetőségei

Célja

Az otthoni felkészüléshez szóbeli és/vagy írásbeli *házi feladat* formájában írjuk elő a feladatokat. Célja a tanítási óra tananyagának elsajátítása, elmélyítése, a vele kapcsolatos feladatok gyakoroltatása. További célok még a kommunikációs készségfejlesztés, a saját gondolatok megfogalmazása, helyesírási és fogalmazási készségeik fejlesztése.

Formája

házi feladat, ami szóbeli és írásbeli lehet

- szóbeli: a tanítási óra elméleti tananyagának elsajátítása, minimum átnézése, melynek eredménye az, hogy a tanuló a következő órán önállóan vagy tanári segítséggel számot tudjon adni az általa tanultakból
- írásbeli: a tanítási órához kapcsolódó elmélet gyakorlatban való alkalmazása konkrét feladatok, összefüggő írásmű elkészítésével

Elvei

Kiadásakor a tanárnak figyelembe kell vennie:

- a tanulók otthoni körülményeit és teherbírását
- a helyi tanterv által minimumként megállapított követelményeket
- az otthoni feladatok a tanítási órán már megalapozottak, ismerősek legyenek
- tartsa be a fokozatosságot a gyakorlati feladatok (matematika, fizika) esetén, kezdje a tanuló a könnyebből és haladjon a nehezebb felé
- az írásbeli feladatok könnyen értelmezhetőek legyenek

Értékelése

- a következő tanítási óra elején szóbeli vagy írásbeli felelet (röpdolgozat) formájában számon kérhető a feladott tananyag(rész)
- a következő tanítási óra elején az írásbeli házi feladat ellenőrzésekor az elkészítés hiánya az osztály ellenőrző füzetébe való beírást, ismételt hiány elégtelen osztályzatot von mag után

Korlátai

a tanulók részéről

- sok tanulónak nincsenek megfelelő otthoni körülményei a házi feladat zavartalan elkészítéséhez: sok testvér, kevés helyiség, zajos délutáni órák a családban
- nincsen se külső, se belső motivációjuk a tanulásra, gyakorlásra
- órai figyelmetlenség és/vagy fegyelmezetlenség miatt nem tudja (vagy nem is akarja) elkészíteni a házi feladatot
- elméleti tananyagnál a lényeg kiemeléséhez való képtelenség gátolja a megtanulást

az iskola részéről

- a tanulók képességeinek, teherbírásának, otthoni körülményeinek megfelelő mennyiségű és nehézségű szóbeli és írásbeli feladat adandó
- hét végére sem adható a hétköznapi házi feladat mennyiségének többszöröse, hogy a tanulók a hét végi szabadnapokat pihenéssel, kikapcsolódással tölthessék
- hosszabb tanítási szünetek idejére (őszi, téli, tavaszi) sem adható megterhelő mennyiségű házi feladat: tantárgyanként maximum 2 tanítási óra anyagának megfelelő szóbeli vagy írásbeli tanulnivaló, feladat, illetve 1 vers, vagy 1 fogalmazás, vagy írásbeli beszámoló, vagy kiselőadás adható.